

برنامه استراتژیک دانشکده توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی اراک

تهیه و تنظیم:

- دکتر محمد جعفر حائری (رئیس دانشکده توانبخشی)
- آقای هادی ترابی گودرزی (معاون آموزشی دانشکده توانبخشی)
- خانم دکتر سوسن صالحی (معاون پژوهشی و مسئول EDO دانشکده توانبخشی)

شهریورماه ۱۳۹۷

مقدمه

در سالهای اخیر بسیاری از مدیران دریافته‌اند که برنامه ریزی سنتی کارایی لازم برای حل مشکلات سیستم‌های آموزشی جدید را نخواهد داشت. تغییرات سریع و غیرقابل پیش‌بینی در کنار محدودیت منابع، تصمیم‌گیری در موضوعات علمی-آموزشی را بسیار مشکل می‌نماید. لذا مدیران همواره با چنین مشکلاتی روبرو بوده و اشتباهات کوچک در این حیطه پیامدهای غیرقابل جبرانی را به دنبال خواهد داشت. بنابراین نیاز به برنامه‌ریزی مدون و کارشناسانه یک نیاز اصلی برای هر سازمانی خواهد بود.

دانشگاه‌ها با استفاده از برنامه‌ریزی راهبردی، میتوانند عملکرد آموزشی، پژوهشی و درمانی بهتری داشته و نسبت به جامعه پاسخگو باشند. راهبرد یا استراتژی عبارت است از الگو و طرحی که هدفها، سیاستها و زنجیره های عملیاتی یک سازمان را در قالب یک سیستم به هم پیوسته با یکدیگر ترکیب می‌کند.

دانشکده توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی اراک با عنایت به ضرورت تدوین برنامه راهبردی به دلیل وجود عوامل مهمی از جمله تغییر و تحولات فناوری، اجتماعی و سیاسی، پیچیدگی محیط خارجی سازمانها، ارتباط گسترده سازمان با محیط و گسترش اغلب برنامه ها و درازمدت بودن آنها، اقدام به تدوین برنامه راهبردی و عملیاتی خود نموده است. این امر نیازمند شناخت شرایط موجود، شامل عوامل بیرونی و درونی سازمان و داشتن اهداف بلند مدت و کوتاه مدت است.

با در نظر داشتن این مسئله که جامعه ماهیتی پویا و تغییرپذیر دارد، برنامه‌ریزی راهبردی باعث مشخص شدن مسیر حرکت سازمان و جلوگیری از اتلاف منابع و ارتقاء سازمان به سطوح بالاتر به صورت منظم و قابل پیش‌بینی خواهد شد.

در این گزارش، برنامه راهبردی و عملیاتی دانشکده توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی اراک ارائه گردیده است.

رسالت

براساس رسالت و هدفی که این دانشکده بر مبنای نیازهای جامعه برای خود تعریف کرده است، اهداف سازمانی کوتاه مدت و بلند مدت مشخص خواهند شد. رسالت ها و اهداف این دانشکده به طور مختصر

شامل:

- تربیت و آموزش نیروی انسانی متعهد، متخصص و آشنا به روش های نوین توانبخشی براساس

نیازهای جامعه ایرانی

- بهبود و تبیین نقش رشته های توانبخشی در خدمات رسانی درمانی در نظام سلامت
- ارتقای علمی و بالندگی اعضای هیئت هلمی در رشته های توانبخشی و کارکنان مجموعه
- افزایش دانش عمومی جامعه از خدمات توانبخشی و اثربخشی درمانی های توانبخشی
- استفاده از پتانسیل های موجود و اعضای هیأت علمی جوان، با انگیزه و توانمند جهت رسیدن به

اهداف دانشکده

چشم انداز

دانشکده توانبخشی اراک به عنوان تنها دانشکده توانبخشی قطب آمایشی ۵ کشور، تصمیم دارد تا با تحقق رسالت های عملی خود، به یکی از ۵ مرکز برتر توانبخشی کشور تبدیل شده و کیفیت خدمات توانبخشی در استان را بهبود بخشد و در حوزه آموزش، پژوهش و بالین، نقش توانبخشی را در نظام سلامت بهبود بخشیده و به بهترین سطح ممکن برساند.

ارزشهای حاکم

هدف نهایی تمام برنامه های نظام آموزش سلامت، کسب و گسترش دانش به منظور خدمت به خلق و مراجعین است. طی این مسیر و در نظر داشتن این هدف والای انسانی، برترین ارزش دانشکده است. معیارهای ارزشی زیر نیز همیشه سرلوحه اقدامات انجام شده در دانشکده توانبخشی خواهد بود:

۱. توکل بر خدای منان
۲. هدایت دانشجویان در مسیر رشد اخلاقی و پاسخ گویی به آنها
۳. حفظ حرمت اعضای هیأت علمی، کارکنان و دانشجویان
۴. شایسته سالاری و دانش محور بودن
۵. توجه به نوآوری، پیشرفت و تحول در سیستم آموزشی، پژوهشی و بالینی
۶. رعایت اخلاق و انضباط در شرایط آموزشی، پژوهشی و بالینی

۷. تکریم مراجعین به کلینیک های درمانی

۸. تاکید بر احترام متقابل کارکنان، اعضای هییت علمی و دانشجویان

۹. تاکید بر انضباط اداری

نقاط قوت

۱. داشتن اعضای هییت علمی متخصص، متعهد، جوان و با انگیزه در سه رشته گفتاردرمانی،

کاردرمانی و شنوایی شناسی

۲. آگاهی اعضای هییت علمی و کارکنان دانشکده از برنامه های دانشکده و همدلی، پشتکار و

همکاری آنها جهت نیل به اهداف و رسالت ها

۳. تجهیز کتابخانه تخصصی برای هر سه رشته توانبخشی و به روز کردن آن در ابتدای هر سال

۴. دارا بودن دو کلینیک تخصصی توانبخشی باغچه بان و طلوع

۵. راه اندازی بخش توانبخشی بیمارستان امیرالمومنین

۶. تهیه چارت سازمانی

۷. ارائه خدمات توانبخشی با نرخ دولتی و با جدیدترین روش های روز دنیا در استان

۸. دسترسی به منابع الکترونیک رشته های توانبخشی از طریق سامانه منبع یاب دانشگاه علوم

پزشکی اراک

۹. مدیریت تخصصی دانشکده (شناخت ریاست دانشکده از رشته های توانبخشی و شرایط آموزشی

این رشته ها)

۱۰. همکاری و تعامل گروه های آموزشی توانبخشی با گروه های آموزشی دیگر دانشگاه

۱۱. بهره مندی از نیروی انسانی و امکانات لازم جهت راه اندازی مقطع ارشد رشته کاردرمانی

نقاط ضعف

۱. عدم وجود دیگر رشته های توانبخشی شامل فیزیوتراپی، ارتوپدنی و بینایی سنجی

۲. عدم پذیرش دانشجوی در مقاطع تحصیلات تکمیلی

۳. عدم وجود فضای منسجم و مناسب جهت استقرار اعضای هیئت علمی

۴. مشکلات قانونی و اداری در راستای تصویب و پیاده سازی چارت سازمانی طراحی شده

۵. محدودیت منابع مالی و وابستگی مالی دانشکده به سایر دانشکده ها

۶. کمبود نیروی هیئت علمی آموزشی و بالینی در سه رشته گفتاردرمانی، کاردرمانی و شنوایی

شناسی

۷. کمبود نیروی کارشناس درمانی برای بیمارستان ها و کلینیک های تخصصی توانبخشی

۸. کمبود و اشتراک فضای آموزشی دانشجویان با دانشکده بهداشت

۹. نداشتن مجله علمی پژوهشی در حوزه تخصصی توانبخشی

۱۰. نداشتن مراکز تحقیقاتی و هسته های پژوهشی در دانشکده

۱۱. محدودیت منابع و کمبود وقت اعضای هیئت علمی در خصوص برگزاری همایش ها و کنگره ها

۱۲. هیچ کدام از اعضای هیئت علمی در بوردهای تخصصی رشته های خود عضو نیستند.

۱۳. کمبود نیروی متخصص فارغ التحصیل مورد نیاز دانشکده

فرصت ها

۱. حمایت ریاست و معاونت آموزشی دانشگاه از دانشکده توانبخشی و راه اندازی رشته های

جدید و تقویت رشته های موجود

۲. وجود نیاز بالینی گسترده و مراکز درمانی که تمایل به همکاری با دانشکده را دارند.

۳. وجود امکانات استفاده از آموزش مجازی برای دانشگاه علوم پزشکی اراک

۴. وجود ارتباط آموزشی، بالینی و پژوهشی با دیگر ارگان های دولتی دخیل در توانبخشی مشابه

بهزیستی و آموزش و پرورش استثنایی

۵. ایجاد ارتباط با سایر دانشگاه های اراک در حوزه های پژوهشی و فن آوری توانبخشی مثل

دانشگاه صنعتی اراک

۶. ارتباط ریاست دانشکده و اعضای هیئت علمی دانشکده با سایر دانشکده های توانبخشی کشور

تهدیدها

۱. عدم همکاری مورد تخصصی رشته های گفتاردرمانی و شنوایی شناسی
۲. عدم پیگیری چارت سازمانی دانشکده توسط معاونت توسعه دانشگاه
۳. وابستگی مالی دانشکده به دانشکده پیراپزشکی
۴. کمبود بخش های توانبخشی در بیمارستان ها و مراکز درمانی تحت نظارت دانشگاه
۵. عدم پرداخت کارانه به اعضای هیأت علمی

اهداف کلی (Goals)

تمامی امکانات مالی و نیروی انسانی دانشکده، متمرکز شده اند تا اهداف زیر تحقق یابد:

۱. G1 : بهبود سطح کیفی آموزش دانشکده در مقایسه با دانشکده های توانبخشی کشور
۲. G2 : افزایش کیفیت و کمیت پژوهش دانشکده و ارتقا جایگاه پژوهشی دانشکده در دانشگاه
۳. G3 : افزایش کیفیت خدمات توانبخشی ارائه شده به جامعه
۴. G4 : اصلاح سیاست گذاری های مالی و اداری جهت عینیت بخشی به اهداف آموزشی، پژوهشی و درمانی
۵. G5 : افزایش فعالیت حوزه های فرهنگی دانشجویی و انجمن های علمی

۶. اهداف عینی

جهت نیل به اهداف کلی، دانشکده باید به اهداف عینی زیر برسد:

اهداف عینی آموزشی (مربوط به هدف کلی G1):

- فراهم نمودن جدیدترین منابع موجود جهت بهبود کیفیت آموزش دروس عمومی و تخصصی؛
- استراتژی‌ها شامل: فراهم نمودن دسترسی دائمی به منابع الکترونیک و به روز نمودن کتابخانه
- گسترش گروه‌های آموزشی و جذب هیئت علمی متعدد و متخصص، استراتژی‌ها شامل: افزایش
- پست‌های گروه‌های آموزشی، زمینه‌سازی برای ارتقای اعضای هیئت علمی، استقلال فضای
- فیزیکی گروه‌های آموزشی، معرفی رشته‌های توانبخشی به رشته‌های بالینی دانشگاه
- زمینه‌سازی شرایط و امکانات جهت ارتقای علمی اعضای هیئت علمی؛ **استراتژی‌ها شامل: ایجاد**
- شرایط برای ادامه تحصیل اعضای هیئت علمی مربی در داخل و خارج از کشور، ایجاد شرایط برای
- فرصت مطالعاتی و دوره‌های پسادکترای برای اعضای هیئت علمی دکترای دوره‌های روش تدریس
- برای اعضای هیئت علمی کمتر از ۵ سال، برگزاری کارگاه‌های شیوه‌های نوین تدریس و ارزیابی
- دانشجو، ایجاد امکانات جهت تقویت زبان انگلیسی اساتید

- ایجاد فضای مناسب آموزشی جهت درس زبان عمومی و تخصصی (English language Lab) ، استراتژی ها شامل: ساخت و تجهیز آزمایشگاه زبان، جذب نیروی تخصصی زبان انگلیسی
- بهبود فضاهای کلینیکی و تجهیز کلینیک های آموزشی با استفاده از جدیدترین ابزارهای ارزیابی و درمان در توانبخشی، استراتژی ها شامل: خرید تجهیزات نوین توانبخشی، افزایش فضای فیزیکی
- اطلاع رسانی دقیق و به موقع به دانشجویان و اساتید ، استراتژی ها شامل: به روز رسانی سایت دانشکده، تهیه بروشور برای دانشجویان جدید الورد، به روز رسانی تمام برنامه های آموزشی در سایت دانشکده، اعلام تمام کارگاه های EDC و موارد مربوط به اعضای هیئت علمی از طریق

کارتابل

- ایجاد روند نیازسنجی آموزشی دانشجویان به صورت مدون ، استراتژی های شامل: تشکیل کمیته مشورتی دانشجویی، دخیل کردن انجمن های علمی دانشجویی در نیازسنجی های علمی، بازخورد سالانه به دانشجویان در خصوص تغییرات ایجاد شده براساس نظرات آنها
- بهبود بررسی روند ارزشیابی آموزشی اعضای هیئت علمی و تحلیل و بازخورد به آنها ، استراتژی ها شامل: گزارش ارزشیابی اساتید به مدیرگروه ها و بررسی امتیازات، گزارش ارزشیابی ها و شرایط ارزشیابی اساتید دانشکده در دانشگاه به ریاست دانشکده جهت بررسی نواقص

- برنامه ریزی جهت ایجاد روند تشویقی اعضای برتر هییت علمی از نظر آموزشی ، استراتژی ها

شامل: اعلام ارزشیابی ها به مدیرگروه و انتخاب استاد برتر آموزشی بر اساس این امتیازات، تشویق

اساتید برتر در جشنواره شهید مطهری، تشویق اساتید برای شرکت در جشنواره آموزشی شهید

مطهری

- گسترش آموزشی دانشکده با راه اندازی رشته های جدید و اضافه نمودن مقاطع تکمیلی به رشته

های موجود، استراتژی ها شامل: ایجاد رشته فیزیوتراپی و امکانات مربوط به رشته، ایجاد رشته

ارتوپد فنی و امکانات و تجهیزات رشته، ایجاد ارشد رشته کاردرمانی، ایجاد ارشد رشته

گفتاردرمانی، ایجاد ارشد رشته مدیریت توانبخشی، جذب نیروی هییت علمی برای رشته های

مذکور در مقطع دکترا

- افزایش فعالیت دفتر توسعه آموزش EDO و استعداد درخشان در دانشکده ، استراتژی ها شامل:

جذب کارشناس EDO در دانشکده، برگزاری کارگاه های روشهای نوین تدریس در دانشکده،

تشویق همکاران به شرکت در دوره های مجازی ارشد آموزش پزشکی، ایجاد دفتر استعدادهای

درخشان در دانشکده، انتخاب دانشجویان استعداد درخشان و دادن امتیازات خاص به آنها

اهداف عینی پژوهشی (مربوط به هدف کلی G2):

- افزایش تعداد طرح های پژوهشی بنیادی – کاربردی در دانشکده و چاپ مقالات منتج از این طرح ها در مجلات سطح یک ، استراتژی ها شامل: افزایش سقف تفویض اختیار مالی شورای پژوهشی دانشکده، تعیین الویت های پژوهشی گروه ها براساس نیازهای جامعه و استان
- بهبود شرایط پژوهش در آموزش، استراتژی ها شامل: ایجاد ارتباط بیشتر با EDC و اعلام نیاز جهت برگزاری کارگاه های روش های تدریس نوین و خلاقانه، تشویق اعضای هیئت علمی به شرکت در دوره های آموزش مجازی و تعریف طرح هایی در حیطه آموزش مجازی با همکاران آموزش پزشکی، شرکت اعضای هیئت علمی در جشنواره ملی شهید مطهری
- افزایش تعداد طرح های پژوهشی بین رشته ای ، استراتژی ها شامل: نوشتن طرح های بین رشته های دانشکده (تیم توانبخشی)، افزایش ارتباط با گروه های بالینی شامل گوش، حلق و بینی، اطفال، طب فیزیکی و توانبخشی، ارتوپدی و نورولوژی با تعریف پایان نامه و طرح های مشترک
- ثبت و ارائه فعالیت های پژوهشی در مجامع علمی توانبخشی، استراتژی ها شامل: تشویق و اطلاع رسانی کنگره ها و همایش های مرتبط با رشته های توانبخشی به اعضای هیئت علمی و دانشجویان، تشویق و تسهیل حضور آنها در این مجامع، افزایش سقف کمک هزینه های شرکت در کنگره های خارجی

- توسعه طرح های پژوهشی همراه با فن آوری های نوین توانبخشی، استراتژی ها شامل: نیاز سنجی جامعه جهت ارائه محصولات فن آوری توانبخشی، نیاز سنجی آموزشی اعضای هیئت علمی جهت ارائه بهتر خدمات توانبخشی

اهداف عینی خدمات بالینی (مربوط به G3):

- توسعه تجهیزات درمانی در کلینیک های وابسته به دانشکده برای بهبود شرایط آموزش بالینی، استراتژی ها شامل: خرید تجهیزات مدرن درمانی مورد نیاز سه رشته گفتاردرمانی، کاردرمانی و شنوایی شناسی، ارتباط با معاونت درمان در خصوص جلب همکاری برای تخصیص بودجه
- برگزاری کارگاه های علمی مورد نیاز دانشجویان در خصوص جدیدترین روش های درمان در توانبخشی، استراتژی ها شامل: دعوت از اساتید خبره در موضوعات تخصصی و درمانی جهت برگزاری کارگاه، تشویق و ترغیب اساتید دانشکده برای برگزاری کارگاه های تخصصی و درمانی
- بهبود نظارت بر کمیت و کیفیت درمان ارائه شده در کلینیک های توانبخشی خصوصی سطح استان، استراتژی ها شامل: بازدید منظم از کلینیک های توانبخشی خصوصی، بررسی میزان نتیجه بخش بودن توانبخشی در مراجعین این مراکز بسته به شرایط هر مراجع
- همکاری با NGO در اختلالات نیازمند به توانبخشی ؛ استراتژی ها شامل: نوشتن طرح های تحقیقاتی در افراد تحت پوشش این سازمان ها مثل اتیسم یا PKU، ارائه خدمات درمانی ویژه

(با تخفیف) در کلینیک های دانشکده، همکاری در کارورزی های دانشجویان و استفاده از سازمان

های مردم نهاد خاص به عنوان یک سانتر درمانی آموزشی

اهداف عینی مربوط به توسعه مالی و اداری (G4):

- بهبود کمیت و کیفیت کادر اداری دانشکده توانبخشی، استراتژی ها شامل: تصویب چارت اداری

دانشکده، اضافه نمودن حسابدار، رییس دفتر برای ریاست دانشکده، بهبود خدمات پذیرش

کلینیک ها، شرکت کارکنان در دوره های ضمن خدمت

- ارزشیابی مداوم کادر اداری دانشکده، استراتژی ها شامل: ایجاد سیستم تشویق و تنبیه برای کادر

اداری، انتخاب کارمند نمونه

- مدیریت منابع مالی و تخصیص بودجه براساس برنامه استراتژیک و اولویت های دانشکده، استراتژی

ها شامل: اولویت بندی هزینه ها براساس نیازهای گروه های آموزشی، صرفه جویی در موارد غیر

ضروری و جلوگیری اسراف در موارد مالی

اهداف عینی مربوط به حوزه دانشجویی و فرهنگی (G5):

- ایجاد معاونت فرهنگی دانشجویی در دانشکده، استراتژی ها شامل: مشارکت دانشجویان در مراسم

های برگزار شده، تخصیص بودجه به فعالیت های فرهنگی و رفاهی دانشجویان

- افزایش تعامل بین اعضای هیئت علمی، دانشجویان و کادر اداری دانشکده، **استراتژی ها شامل:**

برگزاری مسابقات فرهنگی و اردوهای زیارتی و سیاحتی با شرکت همکاران دانشکده

